

Vzájemná posila

Práce v Charitě není jako každá jiná. Kromě profesní odbornosti nutně vyžaduje také lásku k tomu, co děláme, a hlavně k těm, pro které pracujeme. U většiny charitních pracovníků hraje velkou roli i osobní víra, že svět má svého Stvořitele a my jsme jeho nástrojem a jeho napodobiteli.

Důležitou roli při naší práci sehrává flexibilita našich pracovníků i podporovatelů. Například když loni řádilo tornádo na jihu Moravy nebo když Rusko zaútočilo na Ukrajinu. V obou případech se ukázalo, jak vy, naši podporovatelé, umíte přispěchat s pomocnou rukou. Uprchlíkům, kteří k nám z napadené země přijeli často jen s dětmi v náručí, bylo potřeba okamžitě poskytnout zázemí a oporu. Pro Charitu neutichly ani ostatní hlasy žádající o pomoc a my si dáváme pozor, abychom v hluku války nepřeslechli naše domácí seniory, nemocné, lidi s postižením, bez domova a v dluzích, maminky samoživitelky, ohroženou mládež a další zástupy těch, kteří u Charity s důvěrou hledají oporu a za které cítíme zodpovědnost. Také díky vaší pomoci jsme zvládli obojí, tedy nové klienty i ty původní. A všem za to patří dík!

Příležitostí k ohlédnutí mohou být nastávající podzimní dny, zvláště kolem svátku sv. Vincence z Pauly (27. září). Tohoto francouzského kněze a obratného organizátora humanitární pomoci lidem v bouřlivém 17. století považujeme za zakladatele moderního charitního díla. K jeho počtě slavíme Den Charity a při té příležitosti mnohé místní organizace představují svému okolí, co všechno dělají a dovedou. Nechybí bohoslužby a kulturní vystoupení. Ti nejlepší z charitních řad pak převzou 20. října v pražské katedrále letošní Cenu Charity České republiky. Přijďte se na tu slávu podívat!

LUKÁŠ CURYLO,
ředitel Charity
Česká republika

Práce v Charitě není jako každá jiná...

Snímek Josef Vrážel

Na Charitu můžeme být právem hrdí

Rozumí církev válce na Ukrajině stále jako spravedlivé a proč jsou křesťané povoláni k pomoci bez ohledu na rasu, národ, náboženství či přesvědčení? Ptali jsme se biskupa TOMÁŠE HOLUBA.

Zůstává válka na Ukrajině spravedlivou, i když teď Ukrajinci přecházejí do ofenzivy?

Nikdy nemůžeme na sto procent říci, že je nějaká válka spravedlivá. Ale nemáme momentálně jediný platný argument, který by zřejmým způsobem ukazoval na to, že se Ukrajina chová jinak, než že brání svoje území a obyvatele. Čili nemůžeme říci, že je to válka nespravedlivá, neobjevilo se dosud nic, co by svědčilo o tom, že je to od samého začátku válka spravedlivá. A to i přesto, že Ukrajina je nyní aktivní v boji a přechází do ofenzivy. Zdůrazňuji, že při tom posouzení nemluvíme o jednotlivých bitvách, ale o válce jako celku. V rovině spravedlnosti neposuzu-

jeme jednotlivé bitvy, ale konflikt jako takový.

Proč je třeba na Ukrajině pomáhat? Podle evangelia máme pomáhat těm, kdo jsou potřební. A když se podíváme na potřebnost lidí trpících na Ukrajině, tak ta se rozhodně nezmenšila. Proto je nutné, abychom byli neúnavní, vytrvali a nepřestávali – jak to po nás žádá i Písmo.

Nežádka však slyšíme, že Charita by měla být nablízku hlavně „našim lidem“, že kvůli válce na Ukrajině je zatížena i česká ekonomika a i u nás máme strádající a chudé. Nevím nic o tom, že by Charita nějak polevovala v práci na našem území.

Ježíš nám říká „miluj bližního svého jako sám sebe“. Nemůžeme rozlišovat na my a oni, nebo že budeme pomáhat tady či tam. Máme pomáhat s láskou, nerozděleným srdcem. Pomáháme proto těm, kteří žijí zde, i těm na Ukrajině. Otevřenost, která si nevybírá, patří ke křesťanskému pojetí světa. Kristus se vydal pro všechny. Tak i my máme pomáhat všem.

Charita – jako pomáhající ruka církve – se snaží tuto praxi naplnovat v České republice, na Ukrajině, ale i v jiných zemích a kontinentech. A také proto můžeme být na Charitu právem hrdí.

Jakou roli v pomoci na Ukrajině má mít Charita?

Nechci se opakovat, ale pomoc Charity je cílená na ty, kteří jsou potřební. Rozumějme: jsou odkázáni na své bližní. A ti bližní jsme my!

Navíc je to práce, která je nesená jedinečnou efektivitou a také zkušeností, kterou vytváří Charita v této oblasti celá dlouhá léta. A je to pomoc zásadně humanitární.

JIRÍ MACHÁNĚ

Centrum Fatima vrací do života lidi s handicapem

Vážná nemoc nebo úraz obrátí člověku život vzhůru nohama. Šedesátiletému Petrovi kvůli bércovému vředu amputovali nohu. Teď si zvyká na život s invalidním vozíkem.

Centrum pro tělesně postižené Fatima vrací do života. Snímek Sylvie Smidová

Pomáhá mu v tom Centrum pro tělesně postižené Fatima, které provozuje Arcidiecézní charita v pražských Třeboradicích.

Petr přišel do Fatimy v květnu. Nejvíce času tráví v novém altánku na zahradě. Má tady tři kamarády, se kterými se poznali už v nemocnici. Rodinu nemá, občas ho navštíví

kamarádka Káta. „Nenechala mě ve štýchu. Od své rodiny a známých vybrala peníze a pořídila mi elektrický skútr,“ říká dojatě Petr. Na něm si zajede třeba na výlet do nedalekých Miškovic nebo nakoupit. Časem by se rád vypravil do Větrného Jeníkova. Chodil tam na základní školu a rád by viděl bývalé spolužáky.

Petr pracoval posledních 20 let u bezpečnostní agentury a žil na ubytovně. Ani na jedno místo se už vrátit nemůže, a tak mu pracovníci Fatimy pomáhají nastalou situaci řešit. „Naše klienty učíme žít s postižením. V nemocnici dostanou zdravotní péči, tady se opět zapojují do života,“ vysvětluje ředitelka Fatimy Sylvie Smidová. Když

život s handicapem zvládnou, vrací se k aktivitám, které měli dřív. Klienta, který miloval auta, doprovázeli pracovníci Fatimy do autoškoly, ve které se naučil ovládat ruční řízení. Milovníkovi plavání pomohli sehnat speciální kurzy v nedalekém bazénu a lyžaři umožnili vrátit se na sjezdovky na monoski.

K rodinné atmosféře přispívá i společné vaření. K obědu si chlapi udělají třeba bramboráky z cuket, které si vypěstovali ve skleníku. V současné době má ve Fatimě přechodný domov deset klientů, z toho jedna žena. Stráví tu maximálně rok a půl, součástí pobytu jsou i cvičné byty. V těch si mohou vyzkoušet žít samostatně.

„Ke každému tady přistupujeme individuálně, zajímá nás. Když od nás odchází a má zase chuť do života, je to ta největší odměna,“ říká Sylvie Smidová, empatická žena, která bere svou práci jako poslání.

JARMILA LOMOZOVÁ

Když vám to není jedno

Příští zastávka: Kunčičky-kostel, pak pár kroků podél hlavní silnice, u základní školy pokračovat do vedlejší ulice kolem řady nízkých řadových domků se světle žlutou omítkou. Možná byste kolem nich prošli bez povšimnutí, kdyby na fasádě jednoho z nich do dálky nesvítil červený plamenný kříž Charity.

Nejsme v centru Ostravy ani nekráčíme naleštěným bulvárem, jsme v tzv. sociálně vyloučené lokalitě. Když přijdete blíže a zazvoníte na označený zvonek, přijde vám otevřít sympatická blondýnka. Je to jedna ze sociálních pracovníček sociálně aktivizační služby Diecézní charity ostravsko-opavské, která v lokalitě působí už 11 let. Málokdo si pod oficiálním názvem představí, že hlavním posláním této charitní služby je podpora místních potřebných rodin s dětmi. Kromě milých sociálních pracovníček se tady navíc můžete setkat s příběhy, u kterých byste šťastný konec spíše nečekali. „Víte, vím, jaké to je,“ říká třicetiletá Monika, maminka

pěti dětí, která žije v Kunčičkách už pátým rokem. „Od mala mám zatížené, že se o mě mamka nestarala, v sedmi letech jsem věděla, co je uvařit a vyprat, chvíli se o mě starala babička, ale pak jsem skončila v dětském domově. I proto jsem se chtěla o Evičku postarat. S její matkou jsem se znala ještě dříve, než se malá narodila, neměly kde bydlet,“ uvádí nás do drsného příběhu.

Zjistila totiž, že o malou Evičku její maminka nepečuje, nedává jí jíst, místo kočárku ji nosí v tašce.

Matku hledala policie

„Svěřila jsem se s tím sociální pracovníci Charity, se kterou jsem dlouhodobě spolupracovala. Matku začala hledat policie, a když ji a půlroční

Evičku našli, měla malá rozbitou hlavu, byla špinavá a podvyživená. Matka skončila za těžké zanedbání péče ve vazbě a já jsem si se souhlasem odboru sociálně-právní ochrany dětí vzala Evičku do péče,“ vypráví Monika.

Teď už nemám děti dvě, ale pět

Čtrnáct dní s ní strávila v nemocnici, Evička měla podrážděný žaludek, protože k jídlu dostávala do té doby jenom sunar se studenou vodou. Operace poraněné hlavičky našťastí nebyla třeba. Ze začátku to bylo náročné, protože do té doby neabsolvovala žádné vyšetření ani očkování, to všechno musela Monika zařídit.

„Pracovnice Charity mi pomohla s hledáním lékařů a také při sepsání žádosti o svěřeni Evičky do péstounské péče, doprovodila mě na jednání u soudu a byla mi oporou. Když pak moje kamarádka onemocněla, s manželem jsme se rozhodli, že se postaráme i o její dvě děti. Vždycky mi říkala, že kdyby se něco stalo, tak jedině mně by je dala, abych se o ně postarala. Tak teď už nemám děti dvě, už jich mám doma pět. Teď nás čeká hledání většího bytu, děti už potřebují svoje a chtěla bych Evičku adoptovat, jsem moc ráda, že ji mám, už bych ji nedala,“ uzavírá své vyprávění.

SYLVA LEJSKOVÁ

(Autoři a autorky textů v této příloze jsou tiskoví mluvčí diecézních Charit)

Monika se nestará jen o své dvě děti. Má jich nyní v péči pět. Snímek autorka

Každý si zaslouží cítit se bezpečně

Místo her a radosti jsou svědky násilí a rozpadu rodiny. Traumata si od dětství nesou i do dospělého života: mají problém důvěřovat okolí i sami sobě, nevědí, jak vybudovat zdravý vztah. Šrámy na duši nejsou vidět, ale na celý další život dětí mají obvykle významnější dopad než viditelný zdravotní handicap.

Českobudějovický dům, kde se léčí šrámy na duši.

Snímek autorka

Péče o takové děti je přitom zásadní a v Česku stále nedostatečná, upozorňuje Pavel Bláha, dětský psycholog a koordinátor Centra Agáta při Diecézní charitě České Budějovice.

Čtyřicetiletá Kristýna se stala matkou tří dětí. Za dveřmi vlastního bytu často musela bojovat o život svých a svých dětí. Její první muž měl komplikované dětství, jeho matka podváděla otce a on sám pak podezíral ženu z téhož. Zakazoval jí stýkat se s lidmi, bral jí peníze a týral ji. „Pořád mě kontroloval, volal mi i do práce, i mnohokrát za směnu, už to bylo neúnosné. Stěžovali si na nás sousedi,

protože byl doma neustále hluk, nesměla jsem chodit s dětmi ani na hřiště, protože tam za mnou chodil a řval na mě, v noci jsem se musela zamykat. Chtěla jsem odejít, ale odkládala jsem to. Nechtěla jsem dětem vzít otce tak, jak se to stalo mně. Když byly ale svědky toho, jak mě škrtil, a jedno z nich mi ve třech letech řeklo, že žijeme v pekle a že chce pryč, dodalo mi to sílu,“ řekla. S dětmi odešla na pár týdnů do azylového domu a následně se přestěhovala do nového domu.

Tam začali nový život. Veselejší. Časem se po jejím boku objevil nový muž, se kterým brzy i otěhotněla. Jen-

že přišlo období koronaviru. „Partner psychicky neunesl izolaci. Měl deprese, byl úzkostný. Začal pít a brzy se dostavilo i násilí. Když chtěl ublížit synovi, na nic už jsem nečekala,“ popisuje svůj další vztah.

Právě její děti jsou teď v péči odborníků z Centra Agáta. To Diecézní charita České Budějovice otevřela, aby pomohla v péči o oběti domácího a genderově podmíněného násilí. „V našem regionu takto specializované centrum chybělo. Mnoho lidí zažívá fyzické, sexuální, psychické či jiné útoky. Je třeba poskytnout odbornou péči také dě-

tem,“ říká ředitel Diecézní charity Jiří Kohout. Psycholog centra Pavel Bláha navíc upozorňuje na jeden z výzkumů, který ukázal, že dítě, které zažívá domácí násilí a různé konflikty v rodině (tzn. „válka“ probíhá doma), je na tom psychicky mnohem hůř než dítě, které žije ve skutečném válečném konfliktu, ale ve stabilní a bezpečné rodině. „Hlavním důvodem, proč domácí násilí velmi negativně ohrožuje samotný psychosociální vývoj dětí, je zejména fakt, že nemají nikde své bezpečné místo. Navíc vzorce chování, které zažijí v primární rodině, přenášejí do dalších vztahů i v dospělosti. Nejčastěji se dívky identifikovaly s maminkou a stávaly se z nich opět oběti a chlápci zase bývali víc agresivní a velmi často to ve svých budoucích vztazích opakovali jako pachatelé domácího násilí,“ vysvětluje Pavel Bláha.

A to potvrzují také statistiky Intervenčního centra pro osoby ohrožené domácím násilím. Osmdesát procent jeho klientů zažilo domácí násilí už ve své původní rodině. Policie v loňském roce označila jako přímo ohrožených domácím násilím téměř tisíc dětí.

Centrum s celokrajskou působností vzniklo díky dotaci z Norských fondů. Bezplatně nabízí různé druhy terapií, právní poradenství i možnost právního zastupování. K dispozici je také integrační pracovník pro případ, že se násilí bude týkat například cizinců, kteří u nás dlouhodobě žijí. Má i byt na utajené adrese, kde může ubytovat rodiny, které prožily něco podobného jako paní Kristýna.

VERONIKA RYBÁČKOVÁ

ChariTALK

Hrozí Česku destabilizace zdravotní a sociální péče?

Online přenos na sociálních sítích Charity ČR

Středa 27. 9. 2023 | 10:00

V Chomutově vzniká Centrum péče U sv. Antonína

Charita rozšiřuje svou působnost i služby také na severu Čech. Uprostřed prázdnin se odehrál historický okamžik pro služby Diecézní charity Litoměřice na Chomutovsku.

Vedoucí Charitní pečovatelské služby v Chomutově Pavla Smilov převzala klíče z rukou původního majitele budovy, která ještě nedávno poskytovala ubytování ukrajinským uprchlíkům. Nyní bude sloužit jako zázemí Charitní pečovatelské služby na Chomutovsku pod názvem Centrum péče U sv. Antonína.

Před prázdninami ředitelka litoměřických Charit Karolína Wankovská podepsala kupní smlouvu na zmíněnou nemovitost a v symbolickém datu i čase – 8. 8. v 8.08 – Charita převzala klíče. „Těšíme se na vše nové, co nás čeká. Nejprve je nutné provést menší rekonstrukci, poté dojde k vybavení objektu nábytkem a výpočetní technikou. Následně se budeme moci přestěhovat a přivítat první návštěvníky,“ říká vedoucí Pavla Smilov. „Pevně věřím, že dnešní datum se vryje do historie Diecézní charity Li-

Slavnostní předání klíčů od někdejší ubytovny pro ukrajinské uprchlíky. Vzniká zde pečovatelské centrum. Snímky DCHL

toměřice. Jedná se o velkou investici. Čeká nás ještě hodně práce, ale vím, že to zvládneme. Nový objekt bude po funkční stránce splňovat rostoucí nároky na kvalitní pečovatelské služby,“ přibližuje ředitelka Diecézní charity Litoměřice Karolína Wankovská.

O pečovatelskou službu na Chomutovsku je velký zájem. Někdy poptávka převyšuje možnosti místní Charity. „Proto je na čase naši službu rozvíjet nejen materiálně, ale i personálně. Od začátku roku se nám podařilo rozšířit kapacitu na osm pečovatelek, ze sou-

časných pěti. Tímto krokem, který považujeme za velký úspěch, docílíme toho, že v jeden okamžik budeme moci býti až u šesti klientů. Nyní máme okamžitou kapacitu čtyři klienty,“ dodává Smilov.

Centrum péče U sv. Antonína bude nejen sídlem a zázemím Charitní pečovatelské služby v Chomutově, ale nabídne i půjčovnu kompenzačních a rehabilitačních pomůček, LivingLab (živé testovací centrum pro asistivní technologie a eHealth technologie) a rovněž i integrované výcvikové centrum pro neformální pečující. Tento

projekt je zaměřen na osoby, které se starají o svého blízkého a nemají s péčí o druhou osobu žádné zkušenosti. Profesionální pečovatelky mohou v rámci výcviku předat velmi mnoho praktických rad a zkušeností. V minulosti byla výcviková centra vybudována v Litoměřicích, Mnichově Hradišti a Liberci.

Koupě prostorného domu v Chomutově, jeho vybavení a další vícenaklady jsou hrazeny z Integrovaného regionálního operačního programu.

EVA HADAŠOVÁ

Trojúhelník pomoci: závislí, bezdomovci, vězni

„Klienty nezachraňujeme, ale vytváříme pro ně podmínky k tomu, aby mohli svůj život změnit,“ říká vedoucí Střediska sv. Vincenta a sv. Josefa v Oblastní charitě Třebíč.

Jaroslav František Žák bere svou práci jako pozvání do církve. V minulosti zvládl velmi těžké období, kdy si podal inzerát: Třiatřicetiletý abstinující narkoman hledá práci. Nikdo mu neodpověděl. „Výzvy od Boha se ale neodmítají,“ pousměje se nyní muž, který pomáhal zakládat centra pro užívatele drog v Třebíči, Blansku či Jihlavě, byl u rozjezdu primární prevence, kontaktních center i probačních pro-

Jaroslav František Žák ve službách Charity.

Snímek Richard Bouda

gramů. A pracovních zářezů u Charity má ještě víc.

Cílových skupin, kterým Jaroslav F. Žák pomáhal, je hned několik. Jeho stěžejním trojúhelníkem však jsou lidé bez domova, závislí a lidé vracející se z výkonu trestu. „Ty všechny spojují problémy v rodině. Abych jim pomohl, měl bych si ke každému z nich vytvořit opravdový vztah. Nezdůrazňovat, že jsem terapeut, ale sednout si naproti člověku, který je stejný jako já, se svým hlubokým lidstvem,“ míní Jaroslav F. Žák. Je podle něj třeba dojít k člověku, ne čekat, až přijde sám.

Aktuálně je vedoucím Střediska sv. Vincenta a sv. Josefa v Třebíči a věnuje se zejména manažerským povinnostem. A jaká je jeho rada na překonání závislosti a úspěch v životě? „Pomohla mi víra v to, že můj život může být dobrý. Odevzdat se do Boží vůle. To funguje a má to smysl,“ zdůrazňuje Jaroslav František Žák.

ZUZANA HORÁKOVÁ

Na zázraky nevěříme, my na ně spoléháme

Už do druhého roku vstoupila válka na Ukrajině. Charita tam pomáhá, jak umí. Potřební lidé v Česku tím však nejsou v žádném případě ošizeni. Ředitel olomoucké arcidiecézní charity VÁCLAV

KEPRT zdůrazňuje, že charitní služby běží dál na plné obrátky a bez omezení. A připomíná i globální odpovědnost křesťanů.

Vy jste na Ukrajině mnohokrát byl. Počítal jsem to a bylo to více než čtyřicetkrát. Jezdíme tam už dvacet let, máme zkušenosti, zemi známe a pojí nás k ní cenná a hluboká přátelství. Všechnu pomoc od nás uskutečňujeme prostřednictvím našich partnerů. Pomáháme jim tak vytvořit infrastrukturu, předáváme zkušenosti, podporujeme je finančně.

Jaké to je, vozit tam nyní humanitární pomoc?

Pro lidi žijící v míru je to až nepředstavitelné. Na západě Ukrajiny je na jednu pět milionů lidí navíc, kteří tam dříve nežili. Když začnou houkat sirény, najednou všichni sledují mobility, kde a jaké bezprostřední nebezpečí hrozí, a případně hledají úkryt. Snaží se přitom žít co nejvíc normálním životem, aby překonávali ten stres a důsledky války, které jsou veliké i v místech, kde se nebojují.

Jeden z nejsilnějších zážitků jsem si přivezl z centrálního hřbitova ve Lvově, kde jsem procházel mezi stovkami hrobů vojáků, kteří padli za Ukrajinu, její svobodu a i za naši svobodu. Vzápětí jsme potkali autobus plný starých lidí, kteří utíkali z Bachmutu. Ukazovali nám fotografie svých blízkých a poničených domů a přitom rozdávali naději: my to zvládneme, co je zbořené, postavíme, zlo nemůže být silnější než dobro, věříme ve spravedlnost a naše vítězství.

To zní jako silné svědectví.

Jsou to lidé naděje. Trpí však posttraumatickým syndromem, nesou si psychické rány. To všechno musejí zvládnout. Nemůžete však žít bez naděje. Když ji ztratíte, tak přijdete o vše a nemáte sílu se dívat do budoucna a plánovat. Oni to nechtějí, naopak chtějí vidět svou zem, jak vzkvétá ve svobodě.

Zabýváte se také pomocí uprchlíků – ženám, dětem a rodinám. Co je nejsložitější v komunikaci s těmito lidmi?

Naším úkolem není jim zařadit pouze základní pomoc, jako je bydlení, nějaké vybavení, ale hlavní je, aby

mohli žít běžný život. Potřebují dlouhodobé doprovázení a s radostí sleduji, že jich už desetitisíce pracují a vracejí prostředky do našich veřejných financí. Když jsme je přijali, tak ti, co mohli, byli často už druhý den na Charitě, že chtějí něco dělat. Vědí, že to nemáme a nebudeme mít ani my jednoduché. A chtějí být prospěšní. Mám z toho radost. Děti jsou motivované se učit a uspět. Některé se domluví za čtrnáct dní, jiné jsou pomalejší. Ale jsou vesměs komunikativní, zvyklé na sociální kontakty a do kolektivů obvykle zaplují, protože jsou pro naše děti atraktivní. Ty se jim naopak snaží pomoci, skamarádí se.

Pomáhali jste na Ukrajině s generátory elektrické energie, teď řešíte vodní zdroje. Jak vybíráte oblasti pomoci?

Zajišťujeme provoz základních potřeb, které je nutné urychleně zajistit, aby člověk mohl normálně žít. Rusko bombardovalo infrastrukturu, takže jsme loni vyhlásili sbírku Světlo a teplo pro Ukrajinu. Co je třeba koupit a dovezt, konzultujeme s partnery. Vybrali jsme více než osmnáct milionů korun

a dovezli tam přes šest set elektrocentrál, stany, plynové ohříváče. S oteplením už generátory a ohříváče nebyly tak důležité, ty přijdou na řadu asi za teď na podzim.

Víděli jsme však, že jsou zdevastované vodní zdroje zejména ve válečných oblastech. Přístup k čisté vodě je velký problém na celém světě. Zvláště po zničení Kachlovské přehrady hrozilo sucho, kontaminace studen – musíme řešit pitnou vodu a její stabilní zdroje.

Při tom všem se Charita stále věnuje i svým klientům. Jenže občas slyšíme řeči, že pomáháte Ukrajincům a co „naši lidé“?

Já na to nevypadám, ale jsem cholericke povahy a v reakcích na takové řeči se musím krotit. Popouzí mě to, protože to jsou hlouposti pramenící z neznalosti a lenosti opatřit si relevantní informace. Charita jen v olomoucké arcidiecézi obsluhuje ročně 55 tisíc klientů ve 264 službách, máme více než dva tisíce zaměstnanců a spousty dobrovolníků. A náš charitní klient, český občan, nemohl za poslední více než rok zaregistrovat nějakou změnu nebo újmu. Co děláme tady, standardně poskytujeme dál a na tyhle chytré řeči máme odpověď: Co od nás potřebujete?

Jenže co s tím?

Lidem vysvětlujeme, že každý máme lokální a globální odpovědnost. Pomáháme tedy lidem v našich komunitách, všem skupinám potřebných od seniorů přes lidi s postižením, bezdomovce až po lidi na okraji společnosti, včetně třeba závislých. To je lokální odpovědnost. Ale jsme zodpovědní za osudy celého společenství lidstva, za osud celé planety. Každý svým dílkem. Pomáháme tedy například na Haiti.

Nemůžeme říkat, že chudoba na Haiti se nás netýká.

Jakýkoliv problém se snažíme řešit na místě. Představte si, jak musí být podmínky nesnesitelné, když někoho přimějí vzít telefon, igelitku a utíkat na druhý konec světa. K tomu nemůžeme být lhostejní.

Jaké teď máte plány? Co je to nejdůležitější?

Chceš-li Pána Boha pobavit, tak mu řekni něco o svých plánech, říká se. A já si někdy říkám, že zázraky jsou v Charitě součástí našeho všedního života. My na ně nevěříme, my na ně spoléháme. Díváme se do budoucna, aby byla Charita respektovaná, moderní a současná organizace, která v sobě nese křesťanské a tradiční hodnoty, které nepodléhají proměnám v čase. Musíme se především rozhlížet kolem sebe a reagovat na potřeby, které se dramaticky mění.

A na Ukrajině?

Teď například hledáme možnosti, jak prospět obnově této země v budoucích letech. Nejen finančně, ale vzděláním, předáváním know-how, výcvikem psychologů pro lidi s rozvinutým posttraumatickým syndromem, což bude problém na celé roky. Díváme se i na východ Ukrajiny, kde se dělo to nejhorší, kde mají lidé všechno zničené. Celé vesnice už neexistují. Budou to obrovské problémy. My jsme ale malí na to, abychom to vyřešili, bude to věc celosvětového společenství, Evropské unie. Rádi bychom ale využili své možnosti, zkušenosti, kontakty a vazby, protože nezačínáme od nuly a můžeme se spolehnout na naše partnery a můžeme to urychlovat.

(převzato z podcastu ChariTALK)

Z natáčení charitního podcastu Charitalk.

Snímek Jan Oulík

Přemlouvání modelů nebylo třeba

MAREK MALŮŠEK, vyučující oddělení Fotografie a nová média Základní umělecké školy Uherské Hradiště vypráví o tom, jak talentovaní čeští studenti fotografovali mladé talentované Ukrajince.

Lze se bránit vůči agresí také uměním?

Důležité je, abychom vůči projevům agrese nebyli pasivní. Je třeba se jim postavit všemi dostupnými prostředky, poukázat na ni, pojmenovat ji, předložit její podoby a hodnotit dopady. Právě lhostejnost mezi lidmi nahrává tomu, aby se zlo a agrese mohly rozšiřovat dál. Naší „zbraní“ v tomto boji je právě umění.

Domnívám se, že umění jako tvůrčí, ušlechtilý a vznešený lidský projev může představovat protilehlý pól agrese, která přestavuje tendence nízké a destruktivní. Umění a angažované umění beru především jako nástroj komunikace. Umělecké formy představují svébytný jazyk, s jehož pomocí lze vyjádřit jinak obtížně formulovatelné myšlenky a souvislosti.

Jak soubor snímků talentovaných Ukrajinců vznikl?

V rámci našeho ateliéru Fotografie a nová média dlouhodobě preferuji projektový způsob výuky. Spolu se studenty objevujeme, rozkrýváme a hodnotíme různá kulturní, společenská a historická témata. Studenti současně získávají zkušenosti a poznatky z oblasti technologie, teorie a historie fotografie a umění.

V rámci výuky mluvíme o významných událostech, o tom, co se děje kolem nás. Samozřejmě také o válce na Ukrajině a jejich dopadech. Získali jsme dojem, že prvotní vlna solidarity a odhodlání pomáhat v naší společnosti postupně opadá a mezi lidmi se objevuje názorové štěpení.

Rozhodli jsme se proto, že budeme fotografovat ukrajinské spolužáky, kteří se vzdělávají v různých oborech na ZUŠ v Uherském Hradišti. Mladí talentovaní čeští studenti měli fotografovat mladé talentované Ukrajince. Tím jsme chtěli ukázat, že jsou stejní jako my. Že se chtějí také vzdělávat, touží po smysluplné budoucnosti, kde mohou uplatnit svůj talent a dovednosti.

Jakou roli v celém projektu sehrála uherskohradištská Charita?

Záhy jsme zjistili, že počet ukrajinských spolužáků ze ZUŠ v rámci hudebního, výtvarného a tanečního oboru není dostačující. Proto jsme se obrátili s prosbou o pomoc na uherskohradištskou Charitu. Její pracovníci Lucii Ševčíkovou spolu s ukrajinskou kolegyní Galynou Kožedubovou nápad zaujal, a tak vznikla naše spo-

lupráce. Obě oslovily s výzvou k možnosti portrétování ukrajinské rodiny, matky s dětmi pobývající dočasně v regionu. Přihlásila se řada mladých talentovaných ukrajinských studentů, hudebníků, tanečniců a sportovců.

Bylo těžké holky a kluky z Ukrajiny k focení přemluvit?

Myslím, že účast v projektu vzali jako svou morální povinnost, jako příležitost pomoci své vlasti. Přemlouvání

rozhodně nebylo třeba. Samozřejmě zde sehrál svou roli ostych a tréma. Ta byla na obou stranách, u modelů i fotografů. Studenti kromě fotografování zaznamenávali s portrétovanými Ukrajinci také rozhovory o jejich vztahu k oblasti zájmu, úspěších, ale i okolnostech jejich cesty z Ukrajiny k nám. Často jde o velmi silné příběhy, které pro naše studenty znamenaly přímý kontakt se skutečnou realitou války.

V čem spočíval váš odborný dohled?

Jsem součástí týmu. O všech okolnostech spolu před začátkem focení mluvíme, pečlivě plánujeme. Spolupracovali jsme jako tým i ve spojení s pracovníci Charity Uherské Hradiště, které řešily produkční stránku, organizaci focení a komunikaci s modely. Fotili jsme v průběhu tří dnů, kdy souběžně na jednom místě probíha-

la příprava modelů, v ateliéru se fotilo a v další učebně ve škole probíhaly záznamy rozhovorů. Pobýval jsem především v ateliéru, radil s kompozicí a choreografiemi jednotlivých záběrů.

Co tento projekt dal jeho autorům?

Osobní, bezprostřední setkání s podobně starými vrstevníky, kteří v sobě nesou zkušenost s něčím tak nepředstavitelným, jako je válka. Pro většinu mých studentů to byla první příležitost otevřeně o tom všem mluvit.

Z ukrajinské strany jsem si všiml, že je naplňuje náš zájem a příležitost vytvořit pomocí výstavy otevřený dialog s veřejností. Nebyla to ale jen výstava. Spolupracovali jsme například při veřejné prezentaci tohoto projektu na jevišti v kině Hvězda v Uherském Hradišti, kdy se ukrajínští modelové představili jako snaživí, cílevědomí a pracovití mladí lidé, kteří touží po smysluplné budoucnosti.

Bylo to nesmírně silné a dojemné. Zejména taneční vystoupení dvanáctileté vícenásobné mistryně Ukrajiny a držitelky řady mezinárodních ocenění v estetické gymnastice Kateryny Mankové ze Sumy. Předvedla na pódiu choreografii sevcíčenou s dalšími třemi kolegyněmi, které ale byly pouze na projekci promítané na plátně v pozadí. Video bylo pořízeno na jednom z jejich posledních vystoupení na soutěži v Dnipru. Kateryna s nimi v té době zcela ztratila kontakt.

Jaký postřeh si odnášíte vy osobně?

Někdy mě přepadá smutek, že názory a vůle jednotlivce v globalizované společnosti mají jen malou váhu. Uvědomuji si ale, že je nesmírně důležité neustále vytvářet protiváhu konzumu, populismu a lhostejnosti. Toho je možné dosáhnout jedině svojí snahou být vzdělanou společností, která zná vlastní historii, pěstuje tradice, uznává individualitu a současně je tolerantní k názorům jiných. Proto mám nesmírnou radost, že tímto souborem portrétů můžeme divákům v mozaice výpovědí a osobních prožitků nabídnout významné poselství a zkušenost společně prožitou nejmladší generací Čechů a Ukrajinců.

JAN BIENER

Gymnastka Kateryna Manková ze Sumy.

Snímek ZUŠ Uherské Hradiště

Výstava fotografií
My a oni
– mladí talentovaní
Ukrajinci bude k vidění
ve dnech
od 9. do 29. října
ve vestibulu Národní
technické knihovny
v Praze 6 – Dejvicích.

Dobrovolnictví je cool. Přidej se!

Do dobrovolnictví, které teď zažívá velký boom, se zapojuje čím dál víc mladých lidí. Pomáhají pacientům v nemocnici a seniorům, věnují se dětem nebo doučují cizince v rámci tří akreditovaných programů, které nabízí Dobrovolnické centrum královéhradecké diecézní Charity.

Mladá dobrovolnice Natalia procvičuje českou konverzaci se středoškolačkou Mursal z Afghánistánu, které to moc pomáhá při studiu. Více o dobrovolnictví také na www.hk.caritas.cz. Snímek autorka

To letos nabízí pro mladé a děti hned dvě novinky – vzdělávací program DofE a klub pro integrační aktivity v rámci nového projektu s UNICEF.

„DofE, neboli Cena vévody z Edinburgu, je pro každého od 14 do 24 let. Má možnost si vybrat dovednost, pohyb anebo dobrovolnické aktivity, kterým se chce věnovat. Na závěr účastníky čeká dobrodružná expedice s kamarády,“ přibližuje nový program jeho koordinátorka Eliška Škrdlová. V létě proběhla příprava na první expe-

dici do přírody v Českém ráji, na kterou se v září vypraví šest vysokoškolaček. „Její účastnice se o sebe musí v přírodě komplet postarat, vyzkouší si taky život a spolupráci v komunitě,“ pokračuje Eliška Škrdlová. DofE je celosvětově uznávaný certifikát a jeho absolventi mají díky získaným dovednostem a praxi lepší uplatnění na trhu práce.

Dobrovolnické centrum letos zahájilo také nový dvouletý projekt s UNICEF, který je určen dětem cizinců i Čechů. „Zakládáme integra-

ční klub, který dětem nabídne otevřený a bezpečný prostor, kde si mohou hrát, popovídat si, udělat si úkoly do školy nebo se zúčastnit nabízeného programu,“ vysvětluje Anna Brázdová, vedoucí Dobrovolnického centra.

Klub se jmenuje příznačně Integroček a od září je otevřený v nových prostorách na Velkém náměstí 1 v Hradci Králové. Návštěvníkům klubu bude k dispozici i psychologka. „Máme už spoustu zkušeností z aktivit pro děti a mládež v projektu Young Cari-

tas. Chceme pokračovat i v podpoře a motivaci mladých dobrovolníků,“ říká Oxana Evsina, koordinátorka projektu. Centrum spolupracuje také s Charitami v Poličce a Ústí nad Orlicí a ZUŠ ve Vrchlabí.

Program DofE láká i Natalii Haddad, studentku Biskupského gymnázia v Hradci Králové, která pochází ze Sýrie. Aktuálně se ve volném čase věnuje doučování cizinců a pomáhala i pacientům v nemocnici. „Jsem dobrovolnicí v Charitě i proto, že kdysi pomáhala nám,“ vysvětluje Natalia. Na cestu do školy už připravila chlapce z Mongolska a doučovala holčičku z Ukrajiny. Teď procvičuje konverzaci s devatenáctiletou Mursal z Afghánistánu, která se tu učí na prodavačku. Obě spojuje útek z rodné země před hrůzami války. „Po maturitě chci studovat mezinárodní vztahy a pak pomáhat v humanitární organizaci nebo v diplomacii,“ světuje se Natalia, která je také čerstvou držitelkou ceny UNHCR za mimořádný přínos pro širší komunitu a jednu už doma má za úspěšné studijní výsledky. Se spolužáky právě chystá veřejné promítání videa o svém příběhu.

Natalia je jedním ze 160 dobrovolníků, kteří loni odpracovali neuvěřitelných 2 771 dobrovolnických hodin. Jejich pomoc je důležitá pro koloběh života v době krize i blahobytu.

JANA KARASOVÁ

Na každou těžkou životní situaci máme recept

Charita dokáže reagovat na náročné situace, do nichž se může během života dostat jeden jediný člověk. Jak konkrétně taková pomoc vypadá? Takto to funguje v Plzni.

Ačkoliv bylo v uplynulé době v médiích hodně slyšet o pomoci ukrajinským uprchlíkům, zajišťují charitní služby od začátku války na Ukrajině zároveň soustavnou a nepřetržitou pomoc českým občanům a rodinám s nízkými příjmy. Právě na ně neblaze dopadlo rychlé zdražování potravin a energií.

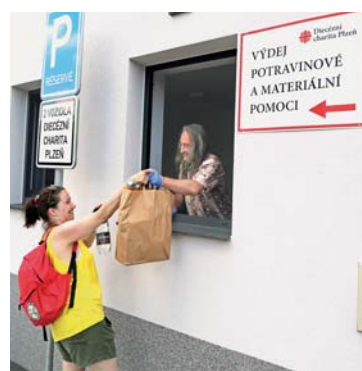
Diecézní charita Plzeň například vydává potravinovou a materiální pomoc, což znamená, že s balíčkem potravin obdrží i nezbytné hygienické potřeby. „Za poslední tři měsíce zaznamenáváme patnáctiprocentní nárůst počtu rodin přicházejících pro potravinovou a materiální pomoc.

Mezi jednotlivci je nárůst dvacetiprocentní,“ říká Vojtěch Pezlar, který má na starost distribuci a výdej pomoci v západočeské metropoli. V meziročním srovnání je potřebných přicházejících v době výdeje úhrnem o třetinu více. „Přibývá lidí, kteří už se svým příjmem nedokážou vyjít kvůli rostoucím nákladům na živobytí. Často jsou mezi nimi invalidní důchodci nebo mladé rodiny. Už neplatí, že by přicházely jen rodiny s vyšším počtem dětí. Jsou mezi nimi i rodiny s jedním či dvěma dětmi,“ popisuje Vojtěch Pezlar. Za rok 2022 vydaly Charity v celé plzeňské diecézi potřebným přes 150 tun potravin. Diecézní charita Plzeň potraviny získává z Potravinové banky Plzeň, z darů fyzických a právnických osob a z evropského Operačního programu Potravinová a materiální pomoc nejchudším osobám II.

Jedna z maminek nám během výdeje přibližuje svou situaci: „Máme tři děti, já jsem na rodičovské dovolené a manžel má příjem 28 tisíc. Oba máme dluhy, zvýšili nám nájem a přišly nám nedoplatky za energie. Můj tatínek je v invaliditě prvního stup-

ně a důchod mu nestačí ani na léky. Staráme se o něj sami. Už to nevládáme.“

Během rozdělování potravin v novém víceúčelovém zařízení pro lidi v nouzi před střediskem charitních služeb v Cukrovarské ulici v Plzni Charita klientům poskytuje i základní sociální poradenství. Pokud se jim nedostává oblečení, mohou si zajít do nedalekého dobře zásobeného charitního šatníku, kde si mohou ošace-

Poslední tři měsíce potřeba potravinové pomoci roste. Snímek autor

ní pořídit jen za drobný manipulační poplatek. Řada organizací a institucí spolupracujících s Charitou jim zároveň vystaví žádanku na sociální výdej ošacení pro ně či jejich děti. To to oblečení je pak zcela bez poplatku.

Charita zná recept i na další obtíže, které lidi s nízkými příjmy v současnosti sužují. Těm, kteří se potýkají s dluhy, poradí v Občanské poradně provozované diecézní charitou v Chebu anebo v Sociální poradně Oblastní charity Klatovy. Potřebným, kterým nezbývá na uhrazení nákladů na bydlení, nebo se nemohou vrátit do svého původního obydli, jsou k dispozici charitní azylové domy, krizová pobytová zařízení a sociální byty rozprostřené v celé diecézi. Dlouhodobě nezaměstnaným pomáhají zpět k uplatnění na pracovním trhu charitní střediska sociální rehabilitace v Plzni a Chebu. Pro lidi, kteří obtížně shánějí práci, zřídila diecézní charita Job centrum. Zde s klientem zváží možnosti, volné místo vytipují a nezřídka i domluví schůzku s možným zaměstnavatelem.

PETR ŠIMEK

Odkaz Tey Tihounové stále žije

LETOS SLAVÍ ÚSPĚŠNÁ POBOČKA ČESKÉ CHARITY V ZAMBII DESET LET

Tea Tihounová na misi v Zambii.

Snímek archiv Charity ČR

Když před deseti lety stála u zrodu kanceláře Charity v Zambii, nikdo netušil, že Tea Tihounová ze skromných základů vybuduje jednu z neúspěšnějších zahraničních poboček české Charity. Zambijské angažmá se jí však stalo osudným. Před pěti lety v této africké zemi podlehla malárii.

Zambie je krásná a dynamicky se rozvíjející země. Přesto jsou životní podmínky pro většinu chudých obyvatel velmi těžké. Na zemědělství, na kterém v Zambii závisí obživa značné části populace, tvrdě dopadají změny klimatu. Navzdory tomu se daří úspěšně a trvale měnit životy lidí k lepšímu a nemalý podíl na tom má právě Charita Česká republika, která za své desetileté působení dokázala v Zambii rozjet komplexní program pomoci.

Pomáhá farmářům odolávat výkyvům podnebí, představuje zemědělské inovace i efektivní metody hospodaření. Jako partner Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky podporuje také ty, kteří museli uprchnout ze sousedních zemí (jejich počet je odhadován na více než 100 tisíc) a v nové domovině jen těžko hledají práci. Poskytuje jim školení či studijní stipendia, aby se mohli postavit na vlastní nohy. Na venkově školí rolní-

ky k finanční gramotnosti, propojuje farmáře s odběrateli a podporuje živnostníky, aby zakládali vlastní podniky a dokázali zaměstnat další lidi.

Charita také stála za zvýšením dostupnosti a kvality péče o těhotné ženy a rodičky a má podíl na dlouhodobém snižování novorozenecké a mateřské úmrtnosti. Za své dynamické a úspěšné působení v Zambii vděčí Charita právě Tee Tihounové, jejíž nadšení, energie, empatie a schopnosti stály za rozvojem této její největší zahraniční pobočky.

Pomáhala, aby se druhým žilo lépe

Na Teu její kolegové vzpomínají jako na neuvěřitelně dynamickou, pozitivní a jejich úsilí podporit. Z celého srdce chtěla měnit svět k lepšímu, není tedy překvapivé, že se tahle rodačka z Hradce nad Moravicí na Opavsku zaměřila na pomoc znevýhodněným lidem. Byla to právě její osobnost a schopnosti, díky nimž dokázala vybudovat v Zambii silný a soudržný tým a rozpohtovat mnoho programů pomoci.

Když ve svých devětatřiceti letech nečekaně odešla, zanechala za sebou v Zambii obrovský kus práce, desítkám tisíc lidí se díky ní podařilo významně a trvale změnit svůj život k lepšímu. Kolegové v Charitě na Teu dodnes vzpomínají jako na obrovskou inspiraci. I přesto, že její úmrtí všechny šokovalo a na její práci nebylo snadné navázat, podařilo se to a pomoc Charity Česká republika v Zambii úspěšně pokračuje v jejich šlépějích.

Nebála se novinek

Tea Tihounová se nebála dobrých nápadů a ráda se otevírala novému. A tento spirit panuje i v zahraniční pomoci Charity. Obyvatele zambijských uprchlických osad omezují jejich podmínky v tom, aby mohli být ekonomicky soběstační. Charita jim pomáhá naučit se řemeslo či osvojit si základy podnikání k založení vlastní živnosti. Zajistí tak zdroj obživy pro sebe, svoje rodiny a často i vytvoří pracovní příležitosti pro další členy komunity. Vznikají nová křesťovství, pekárny, restaurace, opravný ledniček, prosperující farmy, ale třeba i počítačové centrum. Novinkou, kterou Charita nedávno přinesla, je výroba medu. Přes počáteční nedůvěru a obavy se kurzu včelaření zúčastnily už desítky uprchlíků, pro které se stala produkce medu výnosnou živností.

Inovativní postupy se uplatňují i v boji s dopady změny klimatu. Využívá se k tomu i tak běžná věc, jako je chytrý mobilní telefon. Díky němu se farmáři dozvědí, kdy přijdou srážky a co mají v daném období pěstovat nebo jaké plodiny dokážou lépe odolat klimatickým výkyvům. Přes mobilní telefon mohou také dostat své produkty snadněji na trh, a zajistit si tak odbytu. Charita také pomáhá vštěpovat farmářům metody šetrného zemědělství nebo podporuje používání energeticky úsporných metod vaření, jako je například využívání „zeleného uhlí“ vyrobeného z bioodpadu.

Svět se rychle mění a přináší nejen nové otázky, ale také příležitosti. A to i v rozvojové spolupráci. Charita je dokáže, stejně jako kdysi Tea Tihounová, úspěšně uchopit.

LENKA PIPKOVÁ

Ukaž, že jsi KING!

Staň se třetím králem!

Tříkrálová sbírka hledá koledníky, jak se přihlásit, najdeš na:
www.trikralovasbirka.cz

